

"...

## **I- İPTAL VE YÜRÜRLÜĞÜN DURDURULMASI İSTEMLERİNİN GEREKÇESİ**

30.7.2001 günlü dava dilekçesinin yürürlüğün durdurulması istemini de içeren gerekçe bölümü şöyledir :

"Anayasa'nın 169. maddesinin birinci fıkrasında, Devlet'in, ormanların korunması ve orman alanlarının genişletilmesi için gerekli yasaları çıkarıp, önlemleri alacağı; yanan ormanların yerinde yeni orman yetiştirileceği, bu yerlerde başka tür tarım ve hayvancılık yapılamayacağı, tüm ormanların gözetiminin Devlet'e ilişkin olduğu belirtilmiştir.

Aynı maddenin son fıkrasında ise, "Orman olarak muhafazasında bilim ve fen bakımından hiçbir yarar görülmeyen, aksine tarım alanlarına dönüştürülmesinde kesin yarar olduğu tespit edilen yerler ile 31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş olan tarla, bağ, meyvelik, zeytinlik gibi çeşitli tarım alanlarında veya hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler, şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerler dışında, orman sınırlarında daraltma yapılamaz" kuralı bulunmaktadır.

31.08.1956 günlü, 6831 sayılı Orman Yasası'nın 2. maddesinin (B) bendinde de, benzeri bir düzenlemeye yer verilmiş ve "31.12.1981 tarihinden önce bilim ve fen bakımından orman niteliğini tam olarak kaybetmiş yerlerden; tarla, bağ, bahçe, meyvelik, zeytinlik, fındıklık, fıstıklık (antep fıstığı, çam fıstığı) gibi çeşitli tarım alanları veya otlak, kışlak, yaylak gibi hayvancılıkta kullanılmasında yarar olduğu tespit edilen araziler ile şehir, kasaba ve köy yapılarının toplu olarak bulunduğu yerleşim alanları"nın orman sınırları dışına çıkartılacağı kurala bağlanmıştır.

Anayasa'nın, "Orman köylüsünün korunması" başlıklı 170. maddesinin birinci fıkrasında ise, ormanlar içinde ya da bitişindeki köyler halkının kalkındırılması, ormanların ve bütünlüğünün korunması yönlerinden, ormanın gözetilmesi ve işletilmesinde Devlet'le bu halkın işbirliğini sağlayıcı önlemlerin alınmasının; 31.12.1981 gününden önce bilim ve fen yönünden orman niteliğini tümüyle yitirmiş yerlerin değerlendirilmesinin; bilim ve fen yönünden orman olarak korunmasında yarar görülmeyen yerlerin saptanması ve orman sınırları dışına çıkartılmasının; orman içindeki köyler halkının kısmen ya da tümüyle bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek bu halkın yararlanmasına tahsisinin yasayla düzenleneceği belirtilmiştir.

Görüldüğü gibi, Anayasa'nın 170. maddesinde, orman sınırları dışına çıkartılan yerlerin orman içindeki köyler halkının yararlanmasına "tahsisi"nin yasayla düzenlenmesi öngörülmüş olup, bu yerlerin orman köylülerine ya da başkalarına 'satışı' olanaklı değildir.

Nitekim, 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yasa'ya ilişkin, Anayasa Mahkemesi'nin 30.03.1993 günlü, E.1992/48, K. 1993/14 sayılı kararında;

"Anayasa'nın 170. maddesinde, ... bilim ve fen bakımından orman olarak muhafazasında yarar görülmeyen yerlerin tespiti ve orman sınırları dışına çıkartılması, orman içindeki köyler

halkının kısmen veya tamamen bu yerlere yerleştirilmesi için Devlet eliyle anılan yerlerin ihya edilerek Yasa'yla bu halkın yararlanmasına tahsis edileceği öngörülmüştür.

Anayasa, bu işlerin yapılmasını Devlete görev olarak yüklemiş, ekonomik sıkıntı çeken orman içi veya bitişiği köyler halkına Devlet eliyle ihya edilmiş tarım ve yerleşim alanları sağlamak istemiştir. Anayasa ile güdülen amaç, bilim ve fen bakımından artık orman olarak işletilmesinde yarar görülmeyen yerleri orman içinde ikamet eden halkın yararına tahsis etmek suretiyle değerlendirmektir. Şu halde orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin yalnızca orman köyler halkının nakli ve yerleştirilmesi amacıyla değerlendirilmesi olanaklıdır. Böylece, orman köylüsünün ormanları tahribi önlenerek ulusal ekonomiye katkıda bulunması sağlanmak suretiyle üretici haline getirilip kalkınması amaçlanmıştır.

Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yasa ile getirilecek düzenlemelerin, Anayasa'nın 170. maddesinde öngörülen amaca uygun olması gerekeceğinde kuşku yoktur. Orman niteliğini yitirdiği için orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin, orman köylüsünün yararlanmasına tahsis edilmesi gerekir.

2924 sayılı Yasa'nın 3763 sayılı Yasa ile değişik 11. maddesinin birinci fıkrasında yer alan iptali istenen düzenleme ile, orman niteliğini yitiren yerleri kullanan kimselere orman köylüsü olup olmadıkları gözetilmeden arazi verilmesi ve bu yerlerin takdir edilecek rayiç bedel üzerinden kullanan kişilere satışı öngörülmektedir.

Orman köylüsü olup olmadığına bakılmaksızın bu yerlerin kullanan kişilere satışının yapılmasını sağlayan bu düzenleme Anayasa'nın 170. maddesine aykırıdır." değerlendirmesi yapılmıştır.

Yine, 3402 sayılı Kadastro Yasası'na ilişkin, Anayasa Mahkemesi'nin 14.03.1989 günlü, E.1988/35, K.1989/13 sayılı kararında;

"... Orman niteliğini yitiren yer, orman toprağı olmakla devletindir. Bu nitelikte bir yer ancak ihya edilerek Anayasa doğrultusunda köylüye verilebilir, kişilerin özel mülkiyetine geçirilemez. 170. madde, açıkça orman sayılan yerlerin belirtilen nedenlerle orman dışına çıkarılması durumunda orman içindeki köyler halkının kısmen ya da tamamen bu yerlere yerleştirilmesinden önce devlet eliyle ihyayı öngörmüştür. ...

... Orman köylüsünü korumayı amaçlayan Anayasa'nın 170. maddesi, orman sınırı dışına çıkarılan yerlerin orman köylüsünün yararlanmasına ayrılmasını öngördüğünden, orman köylüsü olup olmadığı ayrımı gözetilmeden, iskân suretiyle bu yerlerin tapusunu alan kişilere bu yerlerin mülkiyetinin devri Anayasa'ya aykırıdır."

sonucuna varılmıştır.

4706 sayılı Yasa'nın 3. maddesinde ise; 6831 sayılı Orman Yasası'nın değişik 2. maddesinin (B) bendi gereğince Hazine adına orman sınırları dışına çıkartılan yerlerde, 2924 sayılı Orman Köylülerinin Kalkınmalarının Desteklenmesi Hakkında Yasa kurallarının uygulanmayacağı, Bakanlığın istemi üzerine bu yerlerin gerekli kadastro, ifraz ve/veya tevhid işlemleri yapıldıktan sonra 492 sayılı Harçlar Yasası'nın 63. maddesinde yer alan harca esas değerinden az olamamak koşuluyla, rayiç bedeli üzerinden, köylerde varsa öncelikle kullanıcısı orman köylüsüne, belediye ve mücavir alan sınırları içerisinde ise kullanıcılarına doğrudan

**Esas Sayısı: 2001/382**  
**Karar Sayısı: 2002/21**

satılabileceği, aynı amaçla harca esas metrekare birim değeri üzerinden ilgili belediyelere ve Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'ne de devredilebileceği öngörülmüştür.

Görüldüğü gibi, 4706 sayılı Yasa'nın, orman niteliğini yitirdiği için orman sınırları dışına çıkarılan yerlerin orman köylülerine "tahsisi" yerine, mülkiyetinin orman köylülerine ve diğer kullanıcı kişilere satılmasını ya da ilgili belediyeler ile Arsa Ofisi Genel Müdürlüğü'ne devredilmesini, ayrıca kullanıcıları tarafından satın alınmayan yerler ile kullanıcısı bulunmayan yerlerin de Hazine'ye ilişkin diğer taşınmazlar gibi değerlendirilmesini öngören 3. maddesi, Anayasa'nın 170. maddesine açıkça aykırı düşmektedir.

**SONUÇ :** Yukarıda açıklanan gerekçelerle, 4706 sayılı "Hazineye Ait Taşınmaz Malların Değerlendirilmesi ve Katma Değer Vergisi Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun"un 3. maddesinin;

- Anayasa'nın 170. maddesine aykırılığı nedeniyle iptalini,
- Anayasa'ya açık aykırılığı ile doğuracağı giderilmesi güç ya da olanaksız hukuksal sonuçlar ve kamusal zararlar gözönünde bulundurularak yürürlüğünün durdurulmasını,

Arz ederim""